

LISTEK.

„Veriga“. Ljudska zgodba v treh dejanjih. Spisal F. S. Finžgar. — Pisatelj je označil najprimernejše sam svoje dramsko delo, češ, ne mislim vam podati kake globokoumne drame z rafiniranimi zapletljaji ali pretresljive tragedije, temveč priprosto ljudsko zgodbo, v kateri je v dialogu nanizanih nekaj dogodkov iz podgorske vasi. Vzemite stvar kot tako. Ne iščite v njej nekaj, česar nisem mislil podati, topot se zadovoljite z zgodbo, napisano brez posebnih ambicij. —

Zakaj res je, da je „Veriga“ knjižna drama, ki sem jo gledal pred leti v „Dom in Svetu“, ki pa jo je pisatelj priredil za oder, in sicer s tolikim razumevanjem, da je pri premieri dosegla uspeh. Vsebina te zgodbe je vsakdanja. Gre za verigo, ki jo pobere kmet Marko tik Mejačevega kozolca, in ki jo spozna za svojo last, izgubljeno pred desetimi leti. In iz tega završi vihar, prepir in strašna jeza. Divje kmečke strasti butijo na dan, kar nenadoma se razpalijo grmade sovraštva in besnega gnjeva, dokler zopet vse nenadoma ne utihne s smrtjo deda Primoža, ki strmoglavi v krnico, kamor je zalučil nesrečno verigo, provzročiteljico jeze in gorja. — Motiv je majhen, dejanje neznatno, in še to bi bilo neverjetno onemu, kdor bi ne poznal našega kmeta. Ali njemu zadostuje beseda, da se zbudi v njem sovražstvo do groba, zakaj ošabnost in trma teh ljudi, kakor jih opisuje pisatelj, je brez meje. Ne dejanje in ne motivacija in ne dramska napetost ni „Verigi“ pripomogla do častnega večera, temveč dobra karakteristika nastopajočih oseb in živ, izklesan jezik, naravna govorica, lapidarnost in plastika, s katero se izražajo ti kmetje. In zato se mi je zdelo skoro škoda, da ni pisatelj porabil tega bogastva, tega klenega zrna za boljšo in bolj hvaležno istorijo. In zdela se mi je „Veriga“ kot nesorazmerno razvito dete: velika glava na slabotnih nožicah.

Kmetje, kakor jih je podal Finžgar, so verne fotografije iz življenja na Gorenjskem. Kmeta-prepirača sta dve ošabni trmi, vse izgine pred njuno bahavostjo in prevzetnostjo. Imeniten je tudi Drnolec, tip hujskača in kmetskega intriganta, ženin gorjanec Boltežar, svetopisemski ded Primož in tudi ženske osebe so risane značilno in dosledno.

„Veriga“ je tretje Finžgarjevo dramsko delo, ki se je igralo na ljubljanskem odru in brez dvoma najboljše, dasi še zmeraj ni tisto, česar pričakujemo od pisatelja. To je lepa obljuba — in lahko smo prepričani, da jo bo izpolnil.

Uprizorjena je bila „Veriga“ z vso skrbnostjo in umetniško ubranostjo. Vlogi razsrjenih kmetov sta igrala gda. Nučič in Bratina s pristno robotostjo. Ga. Juvanova je bila kot Micka pravo kmetsko dekle.

Pisatelja je pozdravljalo občinstvo z ganljivo mladostno navdušenostjo in mu poklonilo lep venec. G.

P. Stanislav Škrabec, Jezikoslovni spisi, I. zvezek, 3. snopič. Izdala in založila „Leonova družba“ v Ljubljani. Ljubljana 1918. Tiskala Katoliška tiskarna. Str. 241—400.